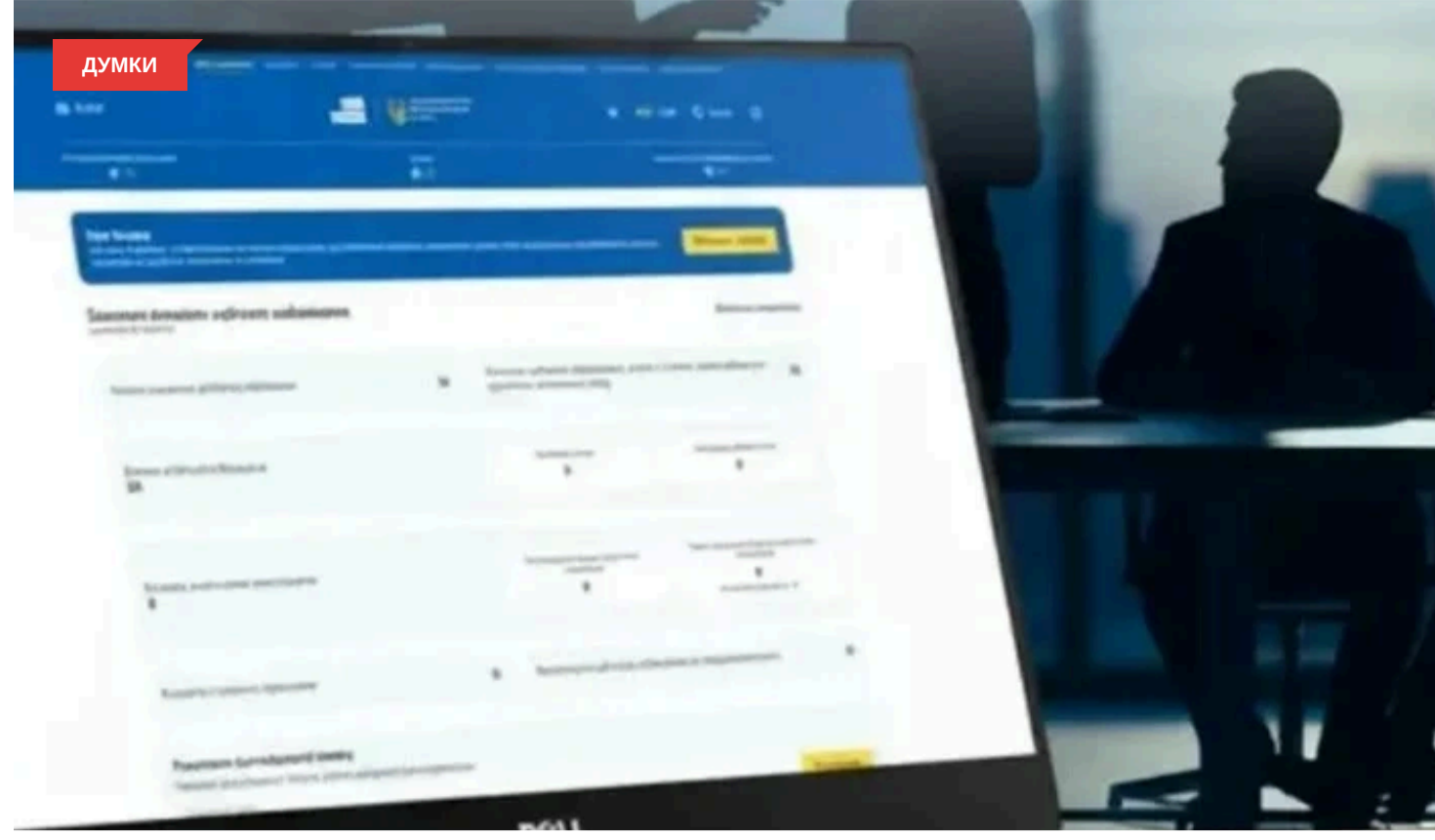

Лобіст У Реєстрі – Це Вже Не «Анонім»: Уроки Голосування За Законопроект № 14245

Головна Думки [Лобіст у Реєстрі – це вже не «анонім»: уроки голосування за законопроект № 14245](#)

Лобіст У Реєстрі – Це Вже Не «Анонім»: Уроки Голосування За Законопроект № 14245

📅 16.06.2026 | 👁 424

10 червня 2026 року Верховна Рада України провела серію поіменних голосувань щодо законопроекту № 14245 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо підвищення ефективності контролю за виробництвом та обігом тютюнової сировини». Цей акт – один із найбільш активно лобіюваних регуляторних проєктів другого півріччя 2025 року – фактично не отримав підтримки парламенту: жодне з ключових надредоукцій голосувань (за основу, направлення на повторне перше читання, повернення на доопрацювання ініціатору) не збирало необхідної кількості голосів. Це перший великий публічний «провал» законопроекту в податковій сфері, який відбувся вже після запуску Реєстру прозорості Національного агентства з питань запобігання корупції – тобто в умовах, коли вся карта лобістських комунікацій уперше в історії України стала публічно доступною.

Реакція одного з учасників голосування – заступника голови Комітету Верховної Ради з питань фінансів, податкової та митної політики, народного депутата Олександра Ковальчука – заслуговує на окремий професійний коментар. У своєму публічному дописі в соціальних мережах надредоукцій характеризував результат голосування як ситуацію, у якій «міжнародні лобісти вкотре зламали Раду на користь нелегальної тютюнової сировини». Цю позицію можна зрозуміти емоційно: депутат послідовно підтримував законопроект, голосував за нього і має право на відверту реакцію після невдалого голосування. Утім, з огляду на нові інституційні реалії, така риторика мимоволі оголює один із ключових викликів першого року роботи Закону «Про лобіювання» – розрив між публічною мовою політики і вже наявною інфраструктурою прозорості.

Чому Слово «Анонімні» Більше Не Працює

Сама конструкція «лобісти зламали Раду» апелює до старої моделі сприйняття лобіювання – як невидимого, тіньового впливу. У цій моделі ключовим аргументом є саме анонімність гравців: їх не названо, їхні цілі не задокументовані, їхні витрати не оприлюднені. Саме проти такої моделі і був ухвалений Закон України «Про лобіювання» № 3606-IX, і саме її поступово демонтує Реєстр прозорості.

За даними першої кампанії звітування, яка завершилася 1 лютого 2026 року, усі чотири найбільші тютюнові компанії – «Філіп Морріс Україна», British American Tobacco (через юридичні особи «В.А.Т.-Прилуки» та «БАТ Сейлз енд Маркетинг»), Jaran Tobacco International (через АТ «Джей Ті Інтернешл Компані Україна») та «Імперіал Тобако Юкрейні» – офіційно задекларували комунікацію саме з Олександром Ковальчуком. Загалом це 17 задокументованих контактів за період з 21 вересня по 15 грудня 2025 року, переважно у форматі участі в спільних заходах, і всі стосувалися або безпосередньо законопроекту № 14245, або суміжних ініціатив щодо обігу тютюнової сировини. До цього додаються три контакти представників «Імперіал Тобако Юкрейні» та чотири контакти професійної лобістської фірми «Гуд Політікс», яка діяла в інтересах групи British American Tobacco у середині грудня 2025 року.

Іншими словами, кожне з імен «лобістів», на яких сьогодні покладається відповідальність за результат голосування, є публічним. Їхні юридичні особи, бенефіціари, дати зустрічей, теми обговорень і навіть діапазони задекларованих витрат – усе це доступне будь-якому громадянину України на офіційному порталі transparency.nazk.gov.ua. Реєстр прозорості працює саме для того, щоб у подібних ситуаціях ані лобісти, ані політики не могли посилатися на «невидимих гравців».

Парадокс, Який Не Повинен Стати Правилком

Парадокс ситуації полягає в тому, що депутат, до якого, згідно зі звітами, найчастіше зверталися учасники тютюнової галузі у другому півріччі 2025 року, у червні 2026 року публічно говорить про «анонімне» лобістське втручання. Це не питання особистої сумлінності: жоден із 17 задокументованих контактів сам по собі не є порушенням ані Закону «Про лобіювання», ані Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання, затверджених постановою Кабінету Міністрів від 1 жовтня 2024 року № 1128. Закон і Правила прямо передбачають право народного депутата зустрічатися з зареєстрованими лобістами та обговорювати їхні позиції – за умови, що ці контакти прозоро відображаються у звітах, як це й сталося.

Питання радше в іншому: політична риторика поки що відстає від інституційної реальності. Звична для попередніх років теза про «тіньових впливових гравців» уже не описує те поле, в якому фактично відбувається діалог бізнесу і парламенту. У 2026 році цей діалог дедалі більше переходить у регламентовану, документовану й публічно перевірювану площину. Чим швидше всі учасники процесу – і депутати, і самі лобісти, і журналісти – адаптують свою мову до цієї нової реальності, тим швидше Реєстр прозорості перестане сприйматися як технічна формальність і стане повноцінним інструментом публічного нагляду.

Що З Цим Робити: Освіта, А Не Звинувачення

Системній ситуації як «помилки конкретного депутата» був би неточним і непродуктивним. Це радше опосередкований симптом перехідного періоду, коли законодавча база вже існує, інфраструктура вже працює, а культура взаємодії – на боці парламенту, бізнесу та галузевих об'єднань – ще тільки формується. Подібні розриви – нормальне явище для будь-якої країни, що запровадила регулювання лобіювання, чи то у Сполучених Штатах після ухвалення Lobbying Disclosure Act 1995 року, чи у країнах Європейського Союзу після запуску Transparency Register. Питання лише в тому, як швидко цей розрив скорочується.

Один із найочевидніших і найефективніших шляхів – це регулярні просвітницькі заходи, на яких народні депутати, представники органів виконавчої влади, лобісти, юристи та представники галузевих асоціацій разом проговорюють складні питання нової моделі: де закінчується законна комунікація і починається конфлікт інтересів, як коректно посилатися на дані Реєстру, як публічно реагувати на результати голосувань у ситуаціях, коли є задокументована історія попередніх контактів. Такі зустрічі – не лобістська діяльність у термінах закону, а саме професійна освіта, спрямована на формування спільної мови між гілками влади і ринком.

Ширша участь народних обранців у заходах, організованих Національною асоціацією лобістів, – поряд із продовженням їхньої власної законодавчої роботи – мала б одразу кілька корисних ефектів. По-перше, це підвищило б їхню обізнаність із тим, як саме декларується кожна зустріч, яку вони проводять із представниками бізнесу, і як ця інформація відображається в публічному просторі. По-друге, це зменшило б ризик ситуацій, у яких політичні висловлювання непрямо суперечать офіційним звітам – а отже, зменшило б і простір для маніпулятивних інтерпретацій. По-третє, це дозволило б учасникам ринку легального лобіювання, які чесно зареєструвалися в Реєстрі та сумлінно виконують вимоги звітності, отримувати від парламенту не риторичне «вкотре зламали», а змістовний політичний відгук на їхні професійні позиції.

Висновок: Прозорість Потребує Спільної Культури

Голосування 10 червня 2026 року варто розглядати не лише як епізод політичної боротьби навколо тютюнового регулювання, а й як перший публічний стрес-тест української моделі прозорого лобіювання. Сам факт того, що ми можемо в режимі реального часу зіставити публічну заяву народного депутата з офіційними даними Реєстру прозорості, – це вже інституційний прогрес, неможливий ще рік тому. Питання не в тому, чи правильно проголосували конкретні депутати, і не в тому, чи мали моральне право конкретні компанії лобіювати свою позицію. Питання в тому, наскільки швидко всі учасники процесу – від надредоукцій до галузевих асоціацій – навчаться послідовно й професійно поводитися в новій публічній рамці.

Реєстр прозорості – це не вирок і не зброя проти бізнесу чи політиків. Це інструмент спільної мови, який працює лише тоді, коли ним користуються всі сторони. І саме тому формати, подібні до Вищої школи лобіювання Національної асоціації лобістів України, у наступному році об'єктивно мають стати не екзотичною ініціативою професійної спільноти, а звичним елементом порядку денного для будь-якого депутата, який всерйоз працює з податковою, енергетичною, аграрною чи медичною галузями. Інакше парадокс «анонімних лобістів, які звітують про себе щодня», ризикне повторюватися щоразу після кожного резонансного голосування – і кожного разу він підірватиме довіру не до окремого парламентарія, а до самої ідеї регульованого, легального впливу.

Дмитро Бузанов, адвокат, лобіст, для «Главкома»

Поділіться цією статтею!

[← Попередня стаття](#)
[Наступна стаття →](#)

[Уряд Збільшив Обсяг Будівництва Нової Генерації До Понад...](#)
[Росія Втратила Третину Нафтопереробки Через Українські Атаки На...](#)

Максим Бондарь

Коментарі закриті.

Останні новини

- У Києві Автобус Зніс Зупинку...
- Франція – Сенегал. Прогноз I...
- Мадяр Показав Напис На Дроні,...
- Удар По Києву 15 Червня:...
- Макрон Зустрів Зеленського На Саміті...
- Росія Втратила Третину Нафтопереробки Через...

Розсилка

Підпишіться На Нашу Розсилку!

79x81

Підпишіться на нашу розсилку, щоб бути в курсі подій щохвилини

➔

Теги

Найпопулярніше

- 📅 16.06.2026
У Києві Автобус Зніс Зупинку Громадського Транспорту,...
- 📅 16.06.2026
Франція – Сенегал. Прогноз I Анонс На...
- 📅 16.06.2026
Мадяр Показав Напис На Дроні, Який Атакував...
- 📅 16.06.2026
Удар По Києву 15 Червня: У Солом'янському...
- 📅 16.06.2026
Макрон Зустрів Зеленського На Саміті G7

ПОПУЛЯРНІ МАТЕРІАЛИ	ПОПУЛЯРНІ КАТЕГОРІЇ	ФОТОГАЛЕРЕЯ
У Києві Автобус Зніс Зупинку Громадського Транспорту, Є Постраждали 📅 16 Червня, 2026	Війна 13 Київ 273 Економіка 136	
Франція – Сенегал. Прогноз I Анонс На Матч Групового Етапу Чемпіонату Світу 2026 📅 16 Червня, 2026	Україна 626	
Мадяр Показав Напис На Дроні, Який Атакував Московський НПЗ (Фото) 📅 16 Червня, 2026		

